

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРИВОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Будівельний факультет

Кафедра технології будівельних виробів, матеріалів та конструкцій

СИЛАБУС

програма вивчення дисципліни

«Викладацька практика»

для здобувачів третього рівня (доктор філософії) вищої освіти
за спеціальністю 192 Будівництво та цивільна інженерія

Викладачі дисципліни:

Шишкін Олександр Олексійович – завідувач кафедри технології будівельних виробів, матеріалів та конструкцій, доктор технічних наук, професор.

E-mail: shyshkin@knu.edu.ua

Контактний телефон: (+38) 056 409 7833 (каф. ТБВК).

Кафедра технології будівельних виробів, матеріалів та конструкцій знаходиться у корпусі №5 КНУ (Кривий Ріг, вул. Трамвайна, 16), ауд. 213.

Шишкіна Олександра Олександрівна – доцент кафедри технології будівельних виробів, матеріалів та конструкцій, кандидат технічних наук, доцент.

E-mail: shyshkina_tbvk@knu.edu.ua

Контактний телефон: (+38) 056 409 7833 (каф. ТБВК).

Кафедра технології будівельних виробів, матеріалів та конструкцій знаходиться у корпусі №5 КНУ (Кривий Ріг, вул. Трамвайна, 16), ауд. 213.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Викладацька практика»

Підготовка висококваліфікованих докторів філософії за спеціальністю 192 Будівництво та цивільна інженерія передбачає закріплення набутих теоретичних знань та вдосконалення педагогічних компетентностей у процесі проходження викладацької практики.

В процесі викладацької практики аспірантів здійснюється оволодіння ними сучасними методами, формами та засобами навчання, формування на їх основі одержаних у вищому навчальному закладі знань із базових психолого-педагогічних дисциплін, професійних навичок та вмінь для вирішення конкретних навчально-виховних задач в умовах реального педагогічного процесу, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

Формування теоретичних знань щодо сутності, структури та форм навчального процесу підготовки фахівців з будівництва відбувається під час навчання в аспірантурі. Формування практичних умінь і навичок аспіранта здійснюється під час проведення лекційних, семінарських (практичних) занять, організації самостійної роботи студентів.

Під час такої практики виникає можливість апробувати результати досліджень, що проводяться аспірантом при написанні дисертаційної роботи.

Викладацька практика передбачає виконання аспірантом таких видів робіт:

- підготовку та проведення лекційних, семінарських (практичних) занять;
- підготовку навчально-методичного забезпечення проведення лекційних, семінарських (практичних) занять;
- розробку завдань та організацію самостійної роботи студентів з дисциплін, що викладаються;
- підготовку навчально-методичного забезпечення проведення модульних контрольних робіт з дисциплін, що викладаються;
- підготовку навчально-методичного забезпечення проведення залікових робіт та іспитів з дисциплін, що читаються;
- участь (разом з лектором) у проведенні заліків та іспитів для студентів відповідної спеціальності.

В результаті проходження викладацької практики у аспірантів повинні бути сформовані конструктивні, організаторські, комунікативні й дослідницькі вміння викладача вищого навчального закладу, необхідні для забезпечення провідних аспектів педагогічної діяльності: навчальної, методичної, виховної й дослідницької робіт

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2,0	Галузь знань 19 Архітектура та будівництво	за вибором	
	Спеціальність 192 «Будівництво та цивільна інженерія»		
Модулів – 1	Освітньо-наукова програма «Будівництво та цивільна інженерія»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання –		Семестр	
Загальна кількість годин - 60		2-й	2-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: самостійної роботи аспіранта – 40	Ступінь вищої освіти: доктор філософії	-	-
		Практичні, семінарські	
		-	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		60 год.	60 год.
Індивідуальні завдання: год.			
Вид контролю: диференційований залік			

2. Місце дисципліни в структурі освітньо-наукової програми

Викладацька практика є фундаментом для формування вмінь, здібностей та навичок викладання в вищому навчальному закладі. Практика дає змогу сформувати у аспірантів розуміння ключових засад підготовки та проведення різних видів занять. Аспіранти вчаться самостійно готувати необхідні матеріали для організації та проведення лекційних, практичних та лабораторних занять з різних профільних дисциплін.

3. Перелік планованих результатів навчання, співвіднесених з планованими результатами освоєння освітньої-наукової програми

Мета викладання навчальної дисципліни – набуття та вдосконалення навичок і вмінь навчально-методичної роботи та практичної діяльності аспірантів щодо здійснення навчально-виховного процесу у вищій школі.

Завдання вивчення навчальної дисципліни полягає забезпеченні формування професійно-педагогічних умінь і навичок у проведенні навчально-виховної та позааудиторної роботи зі студентами.

Головними задачами дисципліни є:

- залучення аспірантів до професійно-педагогічної діяльності в умовах реального вищого навчальною закладу;
- сприяння формуванню уявлення про діяльність викладачів вищих навчальних закладів;
- формування навиків роботи зі студентами при організації лекційних, практичних та лабораторних робіт;
- розвиток педагогічного мислення і набуття дослідницьких умінь щодо педагогічної діяльності;
- формування умінь виконувати аналіз наукової проблеми, яка вирішується, та висловлювати власну точку зору, проявляючи сумлінність, наукову коректність, повагу до опонентів;
- формування умінь здійснювати оцінку можливості застосування отриманих результатів наукового дослідження для практичних різноманітних задач та перспектив майбутніх досліджень;
- поглиблення спеціальних, технічних, психолого-педагогічних знань шляхом їх застосування на практиці;
- формування умінь самостійно планувати власну педагогічну діяльність і реалізувати її;
- формування умінь здійснювати самооцінку власної педагогічної діяльності.

Дисципліна спрямована на формування загальних компетентностей:

- **ЗК3.** Здатність до володіння критичною самооцінкою; визначення та задоволення моральних потреб особистості стосовно розвитку суспільства та стану науки; здатність спілкуватися, орієнтуючись на загальнолюдські та професійні норми моралі; демонстрація детального розуміння значної кількості моральних практик щодо удосконалення професійних відносин.
- **ФК3.** Здатність організовувати та проводити навчальні заняття за спеціальністю.
- **ФК4.** Здатність удосконалювати педагогічну майстерність, професійні вміння майбутніх вчених та викладачів.

та результатів навчання:

- **ПРН 20.** Самостійно пропонувати нові методи і методики досліджень та сучасні технології в задачах будівництва та цивільної інженерії.
- **ПРН 21.** Вести наукову бесіду, аргументувати вибір методів

розв'язання науко-прикладних проблем та критично оцінювати отримані результати.

В результаті вивчення дисципліни здобувач повинен знати:

- методи організації та проведення лекційних, практичних занять та лабораторних робіт;

уміти:

- проводити лекційні, практичні заняття та лабораторні роботи.

Міждисциплінарні зв'язки. Вхідні знання і вміння, необхідні для вивчення даного курсу, повинні бути сформовані з базових фахових дисциплін та дисциплін, пов'язаних з педагогікою вищої школи, соціологією і т.д.

4. Зміст дисципліни

Змістовний модуль 1.

Відпрацювання методології викладання технічних дисциплін, методів наукового обґрунтування процесу викладання, логіки процесу викладання. Отримання досвіду роботи з документальними джерелами інформації щодо освітнього процесу, з системою навчально-методичної документації кафедри, методикою проведення лекційних, практичних занять та лабораторних робіт.

Викладацька практика складається з наступних етапів:

- отримання індивідуального завдання та графіку проходження практики, ознайомлення з програмою практики;
- проходження інструктажу з проведення практики, інструктажу з техніки безпеки;
- ознайомлення з основними нормативними документами, що регулюють організацію та проведення навчального процесу кафедри;
- детальна вивчення матеріально-технічної бази практики;
- ознайомлення з лабораторіями та аудиторіями, де проводяться заняття;
- відвідування лекційних, практичних та лабораторних занять з профільних дисциплін, що проводяться висококваліфікованими викладачами кафедри;
- самостійна підготовка та проведення відповідних занять з визначених профільних дисциплін, що визначені в індивідуальному завданні аспіранта на педагогічну практику;

- проведення об'єктивної самооцінки щодо якості проведених занять з урахуванням оцінки роботи аспіранта студентами груп, де ним були проведені заняття;

- підготовка звіту та щоденника практики та здача заліку з викладацької практики.

Під час проходження педагогічної практики аспіранти детально знайомляться з профільними дисциплінами, що викладаються на кафедрі. Разом з керівником практики кожному аспіранту обираються профільні дисципліни кафедри, з яких аспіранти повинні підготувати та провести заняття. Аспірант має обов'язково відвідати заняття з обраних дисциплін (лекцію, практичне та лабораторне заняття), проведені викладачами, які викладають дані дисципліни на кафедрі. Після цього, аспіранти під контролем викладачів відповідних дисциплін, готують та узгоджують з керівником практики план проведення занять та приступають до підготовки матеріалу для лекції, практики, та лабораторного заняття. У домовлений з викладачами час, аспірант самостійно проводить визначені заняття. На заняттях можуть бути присутні керівник практики, викладач даної дисципліни та інші викладачі і аспіранти кафедри. Лабораторні роботи мають обов'язково проводитись разом з викладачем відповідної дисципліни. Для аспірантів можуть бути додатково влаштовані зустрічі з провідними викладачами кафедри. Наприкінці педагогічної практики аспірант самостійно проводить самоаналіз власної роботи. Отримані результати висвітлюються в звіті з практики та доповідаються при здачі заліку з викладацької практики

Диференційований залік.

5. Освітні технології

Реалізація компетентнісного підходу передбачає широке використання в навчальному процесі здобувачів вищої освіти традиційних освітніх технологій в поєднанні з активними та інтерактивними формами проведення занять.

В рамках вивчення даної дисципліни використовуються:

- мультимедійні освітні технології: інтерактивні лекції (презентації) з використанням програми MS Power Point в поєднанні з анімацією і звуковим супроводом; перегляд відеороликів за окремими пунктами тем занять, використання електронних посібників;
- діалогові технології;
- аналіз конкретних ситуацій (case study);
- лекції, практичні і лабораторні заняття, бесіди, розповіді, дискусії.

Особливості проведення занять для осіб з обмеженими можливостями здоров'я:

У викладанні дисципліни можуть бути використані наступні адаптивні технології:

- інтернет-технології та дистанційне навчання – для здобувачів з порушеннями опорно-рухового апарату;
- диференційоване навчання, використання допоміжних пристроїв та технології тьюторського супроводу – для людей з вадами зору та слуху.

Підбір та розробку навчальних матеріалів можна надавати в різних формах: для здобувачів з вадами слуху інформацію можна представляти візуально, з порушенням зору - аудіально. Для осіб з вадами зору зображення дрібних об'єктів можна представляти у формі презентацій. Спілкування викладачів зі здобувачами можна здійснювати за допомогою дистанційних технологій (мережі Інтернет, електронної пошти). Вибір місць виконання практичних завдань здійснюється з урахуванням з обмежених можливостей здоров'я того, хто навчається.

6. Політика і процедури

Аспіранти зобов'язані брати активну участь в навчальному процесі, не спізнюватися на заняття та не пропускати їх без поважної причини, не заважати викладачу проводити заняття, не відволікатися на дії, що не пов'язані з навчальним процесом. Під час самостійного проведення занять аспірант повинен дотримуватись всіх етичних норм. Базою для проведення викладацької практики є кафедри будівельного факультету Криворізького національного університету. Процес проходження аспірантом викладацької практики постійно контролюється керівником практики. Раз на тиждень керівник перевіряє етапи виконання індивідуального завдання аспірантом та графіку практики. Останні дні практики відводяться для обробки та оформлення всіх результатів практики. Аспірант оформлює щоденник

практики, готує звіт з практики. Звіт повинен мати від 20 до 30 сторінок (формат А4) друкованого тексту. Звіт складається на основі зібраних матеріалів згідно з планом практики та індивідуальним завданням і складається із:

- вступу, в якому зазначається цілі і мета практики та обрані шляхи для їх досягнення;
- графіку практики та індивідуального завдання;
- теоретичних та інших даних, які використовувались при підготовці до проведення занять з визначених дисциплін;
- методів та засобів контролю якості проведення занять;
- результатів оцінювання та самооцінювання;
- висновків;
- переліку літературних і технічних джерел інформації.

В звіті описується робота, виконана особисто аспірантом. Звіт перевіряється і затверджується керівником практики.

Аспіранти мають бути толерантним, поважати думку оточуючих, заперечення формулювати в коректній формі, конструктивно підтримувати зворотний зв'язок на заняттях.

Обов'язкове дотримання аспірантами принципів академічної доброчесності, що передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

7. Порядок оцінювання результатів навчання

В результаті вивчення дисципліни здобувач повинен освоїти такі компетентності:

Компетентності	Дескриптори - основні ознаки освоєння (показники досягнення результату)	Форми і методи навчання, що сприяють формуванню та розвитку компетенції
ЗКЗ. Здатність до володіння критичною самооцінкою; визначення та задоволення моральних потреб особистості стосовно	– найбільш передові концептуальні та методологічні знання в галузі науково-дослідної та/або професійної діяльності і на межі предметних галузей;	обговорення, дискусії, круглий стіл, мозковий штурм

<p>розвитку суспільства та стану науки; здатність спілкуватися, орієнтуючись на загальнолюдські та професійні норми моралі; демонстрація детального розуміння значної кількості моральних практик щодо удосконалення професійних відносин</p>	<p>– спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв’язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики;</p> <p>– започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності;</p> <p>– демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності.</p>	
<p>ФКЗ. Здатність організувати та проводити навчальні заняття за спеціальністю</p>	<p>– найбільш передові концептуальні та методологічні знання в галузі науково-дослідної та/або професійної діяльності і на межі предметних галузей;</p> <p>– започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності;</p> <p>– демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності.</p>	<p>обговорення, дискусії, круглий стіл, мозковий штурм</p>

<p>ФК4. Здатність удосконалювати педагогічну майстерність, професійні вміння майбутніх вчених та викладачів.</p>	<p>– найбільш передові концептуальні та методологічні знання в галузі науково-дослідної та/або професійної діяльності і на межі предметних галузей; – вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому; – демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна добросовісність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності; – здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.</p>	<p>обговорення, дискусії, круглий стіл, мозковий штурм</p>
---	---	--

Рівень сформованості кожної компетентності на різних етапах її формування в процесі освоєння даної дисципліни оцінюється в ході підсумкового контролю успішності та представлений різними видами оціночних засобів. Сформованість рівня компетентності не нижче порогового є підставою для допуску аспіранта до атестації з даної дисципліни.

Оцінювання роботи аспіранта з викладацької практики складається з балів, що він отримує під час проходження практики та балів, що отримує під час захисту звіту з практики.

Розподіл балів за оформлення та захист звіту за показниками:

Пояснювальна Записка	Ілюстративна частина	Захист роботи	Усього
до 20	до 20	до 60	до 100

Підсумковий контроль – диференційований залік на підставі захисту звіту про проходження практики.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для практики
90 – 100	A	відмінно
80-89	B	добре
71-79	C	

61-70	D	задовільно
50-60	E	
30-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-29	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. Література для вивчення дисципліни

Основна

1. П.М. Щербань. Прикладна педагогіка: Навч.-метод. посіб. - К.: Вища шк., 2002. –215 с.
2. Калашнікова Л.М., Жерновникова О.А. Педагогіка вищої школи у схемах і таблицях: навчальний посібник. – Харків, 2016. –260 с.
3. Василюк А., Пахоцінський Р, Яковець Н. Сучасні освітні системи: Навч. посіб. –Ніжин: НДПУ, 2002. –139 с.
4. Освітні технології: Навчально-методичний посібник. / ред. О.М. Пехота. –К.: «АСК», 2001. –128 с.
5. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. Київ: «Академвидав», 2014. – 456 с.